



## Clipping Collection - VERN

07.10.2022 12:19

## Sadržaj:

---

**Naslov:** U Izraelu i u biznisu vrijedi maksima specijalaca: Tko se usudi, pobjeđuje - Ekonomija

**Datum, autor:** 30.5.2016. 0:00:00, Viktor Vresnik

**Država, izvor:** Hrvatska, [www.forbes.hr](http://www.forbes.hr)

**Kategorija:** VERN

**OTS:** (izvor: Medianet)

**URL:**

[Otvori objavu](#)

---



## Otvori objavu na Briefing Webu

### Transkript:

Piše: Viktor Vresnik Viktor Vresnik je glavni urednik hrvatskog izdanja Forbesa. Blizak suradnik Ariela Sharona, veliki zagovornik izraelskog napuštanja Gaze i miroljubivog političkog rješenja putem dvije suverene države, Palestine i Izraela, na poziv veleučilišta Vern u Zagrebu će predstaviti izraelski model obrazovanja Eival Giladv proveo je trideset godina aktivnog časničkog staža u vjerojatno najučinkovitijoj vojsci na svijetu - izraelskoj. U vladi Ariela Sharona, također bivšeg generala, bio je šef za koordiniranje i strategiju. Jedan je od koautora Sharonovog plana izraelskog povlačenja iz Gaze, čvrst zastupnik politike dviju samostalnih država - Izraela i Palestine i uporan zagovornik ekonomske i političke suradnje dviju danas zaraćenih nacija s kojim je ciljem i osnovao Izraelsko-palestinsku trgovinsku komoru. Uvjerenje da se ključ rješenja nalazi u širokoj dostupnosti kvalitetnog, radu usmjerenog obrazovanja, stoje i tema njegovog nastupa na Vernovoj konferenciji OBRAD (obrazovanje za rad) uoči koje smo, dopisujući se, pokušali determinirati točke koje povezuju Izrael, zemlju koja se nalazi u permanentnom ratu, i Hrvatsku koja nikako da se riješi posljedica svoje ne više tako nedavne ratne prošlosti. Trajno stanje rata ne smatra se dobrim okruženjem za cvjetajuću ekonomiju. Izrael je primjer da je i to moguće. Kada se dogodila prekretnica koja je to učinila mogućim? - Izrael je u jedinstvenoj geopolitičkoj situaciji. To je mala zemlja s vrlo ograničenom snagom domaćeg tržišta. Zato smo ekonomiju usmjerili prema izvozu. Kao odgovor preprekama u trgovanju sa susjednim arapskim zemljama, uključujući dugogodišnji bojkot Arapske lige, Izrael se fokusirao na europska i američka tržišta, koja traže proizvode visoke kvalitete. Kao zemlja s vrlo limitiranim prirodnim resursima, Izrael ovisi o ljudskom kapitalu. Zato smo razvili tradiciju izvrsnog obrazovanja s akcentom na prirodnim i tehničkim znanostima. Nastojimo razvijati proizvode s visokom dodanom vrijednošću. Kombinacija visoko osposobljenih i educiranih profesionalaca s naglaskom na izvozu visoke tehnologije, potaknula je okruženje za razvoj dinamične i napredne hi-tech industrije. Zato su mnoge multinacionalne kompanije svoje razvojne centre osnivale u Izraelu, uključujući Microsoft, Google, Intel, Hewlett Packard i mnoge druge. Stvorili smo kulturu u kojoj nije sramota promašiti. Takav mentalitet ohrabruje ljude na pokušaje i na učenje putem vlastitih pogrešaka, što je ključna komponenta poduzetničkog duha. Siromašni prirodni izvori pokazali su se kao ključan motor našeg uspjeha. Razvili smo tehnologije i ekspertizu u poljoprivredi, energetske održivosti, tehnologijama navodnjavanja. Visoko obrazovana radna snaga i usmjerenost na visoku tehnologiju omogućili su Izraelu da pomaže zemljama širom svijeta da se suoče s problemima pomanjkanja vode i drugih prirodnih izvora. I na kraju, zbog sigurnosnih razloga, Izrael je bio primoran razviti istinski superiornu industriju obrane. Plaćamo visoku cijenu za život u konfliktu, ali to se pokazalo katalizatorom razvoja. Tehnologije koje smo razvili za obranu, kao što su sateliti,



optika, radari, komunikacijske tehnologije, često se primjenjuju u razvoju proizvoda za opću upotrebu. Više od trideset godina bili ste general u izraelskoj vojsci. Jesu li vas vojna disciplina i hijerarhija učinile funkcionalnijim i u izvršavanju poslovnih, civilnih zadataka? - Mnogo je atributa vojne službe koji koriste pri vođenju kompanije. Časnici izraelske vojske moraju naučiti mnoge vještine koje se traže od uspješnih menadžera. Uče kako pokretati inicijativu, brzo reagirati, kako se ne bojati rizika... Vojska oblikuje rezultatu usmjerene lidere koji služe kao primjer drugima. Vjerujem da služba u generalskom stožeru posebno koristi brušenju strateškog razmišljanja, dugoročnog planiranja i izvršavanja planova, agilnosti i menadžiranju velikih sustava. Sposobnost da motivirate i mobilizirate ljude, delegirate ovlasti, strateški upravljate resursima, donosite odluke s autoritetom i poduzimate akciju, koje se stječu u vojsci, apsolutno pridonose izvrsnosti u obavljanju poslova u ne-vojnim sektorima. Često naglašavate važnost vrhunskih institucija visokog obrazovanja čiji su programi usko povezani s potrebama rada i lokalne poslovne zajednice. Što kad takve institucije nedostaju ili nisu adekvatne? - Obrazovanje je prvi i osnovni ključ za dugoročnu promjenu. Ako ustanova za više obrazovanje postoji lokalno, ona će svojim utjecajem povući cijelu regiju. Odličan primjer je američko sveučilište Stanford koje je u velikoj mjeri potaknulo razvoj Silicijske doline. Ali postojanje lokalne obrazovne institucije nije nužan preduvjet da bi ljudi bili obrazovani. To je, međutim, esencijalno da bi društvo promoviralo mentalitet i kulturu koja razumije i prepoznaje vitalnu ulogu obrazovanja u razbijanju ciklusa siromaštva i nezaposlenosti. Fizički zahtjevi manualnog rada postaju neodrživi sa starenjem. Ulaganje u obrazovanje jedini je način oslobađanja od ovisnosti o manualnom radu. Čiji je zadatak razvoj zdravog obrazovnog sustava? Države su često presiromašne, ili su njihovi lideri podobrazovani... - U slučajevima kada u lokalnoj zajednici nema obrazovnih institucija, posebno u podrazvijenim regijama, njihov razvoj mora se prilagoditi potrebama lokalne zajednice. Institucija višeg obrazovanja trebala bi svojim programima omogućiti stanovnicima pristup vještinama koje su im potrebne da se suoče s pravim akademskim studijima. U Izraelu je primjer takvog pristupa Koledž zapadne Galileje (Giladv je predsjednik) koji stanovnicima daje priliku za osobni razvoj, a regiji pomaže da se razvija društveno i ekonomski. Programi su krojeni da bi dali relevantan odgovor potrebama zajednice. Zato smo osnovali i školu menadžmenta čiji je cilj osposobljavanje srednjeg sloja menadžera koji se tu, uz akademsku teoriju, susreću i s praktičnim alatima i eksperimentalnim učenjem. Na završnoj godini studenti sudjeluju kao praktikanti u tijelima lokalnih financija, prodaji, radu nevladinih organizacija, obrazovanju i državnim ustanovama. Nudimo specijalizaciju za upravljanje malim i srednjim poduzećima koja su ključni motori razvoja lokalne ekonomije sjevernog Izraela. Kako u zemlji s vrlo slabom tradicijom poduzetništva, kakva je Hrvatska, promovirati ideju o samozapošljavanju? - Zbog političke i sigurnosne situacije Izrael se razvio u kulturu sklonu riziku i hrabrosti. Stvorili smo kulturu u kojoj nije sramota promašiti. Takav mentalitet ohrabruje ljude na pokušaje i na učenje putem vlastitih pogrešaka, što je



ključna komponenta poduzetničkog duha. Izrael je razvio financijske i zakonske sustave koji promiču i potpomažu poduzetništvo, paralelno s tržištem rizičnog kapitala, dijeleći teret rizika, dopuštajući promašaje, i državnu politiku koja ohrabruje poduzetništvo. Mislim daje izraelska kultura inovativnosti i poduzetništva najbolje definirana upravo kroz moto naših vojnih specijalnih jedinica: Tko se usuđuje, pobjeđuje. Osnovani ste Izraelsko-palestinsku trgovačku komoru i njen ste počasni predsjednik. Koja je uloga te komore u izraelskom društvu, postoji li s obiju strana dovoljno ljudi koji su zainteresirani za suživot u mješovitoj zajednici? - Izraelsko palestinski konflikt nije ekonomsko pitanje. To je nacionalno pitanje koje traži političko rješenje. Iskustvo pokazuje da zdrava ekonomija vodi prema okruženju koje je sklono političkom napretku. Komora sije dala u zadatak da promovira trgovinu i poduzetništvo i potiče ekonomsku stabilnost koja vodi prema mirnim međusobnim odnosima. Domaćin je sastanaka među raznim biznisima i posebnih evenata koji potiču suradnju između izraelskih i palestinskih tvrtki i jačaju odnose među zajednicama. Iz nje su potekle neke vrlo uspješne suradnje. Obje strane pokazale su se zainteresiranima, stoje poticaj ekonomskom razvoju. Ipak, i dalje smo u vrlo složenoj situaciji zbog koje često neke tvrtke i poduzetnici nisu skloni javno priznati svoju suradnju s drugom stranom. Komora kao ultimativno rješenje promiče sustav dviju odvojenih država, u kojemu bi obje mogle biti i napredne i dinamične. Bili ste jedan od autora plana za izraelsko povlačenje iz Gaze koji je pokušala provesti vlada Ariela Sharona. Prošle godine, kada se obilježavala deseta godišnjica povlačenja, izraelski vodeći mediji objavili su o tome prilično podvojene stavove. Na koji način su ti događaji oblikovali razvoj Izraela? - Povlačenje iz Gaze bilo je zamišljeno kao prvi korak vrlo složenog plana koji se nažalost nikada nije ostvario, u velikoj mjeri zbog bolesti premijera Sharona koja ga je 2006. onemogućila da ostane na funkciji. Daje Sharon mogao nastaviti, vjerujem da bismo danas živjeli u vrlo drukčijoj stvarnosti. Osobno sam vrlo sklon kraju okupacije i rješavanju problema kroz dvije zasebne države. Mislim daje povlačenje bilo ispravna odluka 2005. jednako kao stoje ispravna danas, unatoč izazovima s kojima se susrećemo. Ni ne želim zamisliti kako bi danas izgledala Gaza da tamo i dalje živi 7000 Izraelaca. Hamasove rakete i teroristički napadi potiču iz vremena prije povlačenja i nažalost ostaju problem. Povlačenje iz Gaze nije bio samo važan korak prema kraju okupacije, nego i važan iskorak prema jačanju sigurnosti Izraela. Upućena je važna poruka - prvo i najvažnije Izraelcima, a onda i Palestincima i međunarodnoj zajednici, daje Izrael spreman evakuirati naselja s namjerom da promovira mir i stabilnost u regiji. Povlačenje nije bilo samo zakonski ispravno, nego i moralno pravedno i istinski je služilo dobrobiti obiju strana. Gaza nije strateški ili vojno važna Izraelu i nije značajna za židovsko povijesno nasljeđe. Osim poboljšanja sigurnosne situacije, ekonomskog i političkog zastoja, plan povlačenja osmišljen je kako bi se stvorio povoljan trenutak za sljedeći korak na Zapadnoj obali koji bi omogućio rješenje kroz stvaranje dviju država. U svjetlu zamrlih pregovaračkih procesa odlučili smo preuzeti inicijativu i oblikovati budućnost na dobrobit svih nas. Aktivan ste



filantrop. Koliko je snažna uloga filantropije u Izraelu? - Uzraelsko je društvo počelo shvaćati važnost i utjecaj filantropije. Ona je danas u porastu, a država, lokalne zajednice i organizacije naučili su surađivati s donatorima i neprofitnim organizacijama. Svoje sam napore usmjerio prema pametnoj filantropiji, procesima u kojima pokušavam ulagati sredstva u suradnji s organizacijama, uparivati državna sredstva s donacijama i jačati mjerenje učinkovitosti tih procesa s namjerom da maksimiziramo njihov učinak. Prije dvije godine osnovao sam inovacijski laboratorij za generiranje društvenih promjena. Inovativnost ne treba biti ograničena na tehnologije i industriju. Uvjeren sam daje ključan element u rješavanju današnjih društvenih pitanja. Često vidimo da se na nove probleme pokušava odgovoriti starim rješenjima, to se najbolje vidi u društvenim sustavima. Danas smo suočeni većim razlikama u prihodu, obrazovanju, socijalnim davanjima i zaposlenosti u dinamičnom okruženju rapidnih promjena i novih tehnologija. To traži i nove, inovativne, pristupe rješavanju tih problema. Živite u kibucu. Taj način života vrlo je različit od života izvan takve zajednice. Koja je uloga kibuca u današnjem izraelskom društvu? - Model kibuca značajno se mijenjao tijekom posljednjih dvadeset godina, ali kibuc i dalje ima važnu ulogu u izraelskom društvu i zadržao je mnoge od vrijednosti na kojima su kibuci nastali. Neki su se kibuci privatizirali i danas možda imaju manji naglasak na kolektivno, ali većina je sačuvala osnovne vrijednosti: služenje zajednici i zemlji, snažnu radnu etiku, izvrsnost u obrazovanju, visoko vrednovanje umjetnosti i kulture i stavljanje društvenih vrijednosti iznad osobnih. Kibuc u Izraelu i dalje utjelovljuje vrijednosti jednakosti, jednakih prilika za sve i pluralizam ideja i mišljenja. Ponosan sam što živim u takvoj zajednici. Objavljeno u Nedjeljnom Jutarnjem 28. svibnja 2016.